

Mimořádné opravné prostředky

JUDr. Ing. Radovan Dávid

1. Mimořádné opravné prostředky

- vazba na právní moc rozhodnutí

2. Dovolání

- jen proti rozhodnutím odvolacího soudu
- proti rozhodnutím, kterým bylo rozhodnutí soudu prvního stupně změněno
- proti rozhodnutím, jimiž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, kterým soud prvního stupně rozhodl ve věci samé jinak než v dřívějším rozhodnutí proto, že byl vázán právním názorem odvolacího soudu, který dřívější rozhodnutí zrušil,
 - proti rozhodnutím, jimiž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, jestliže dovolání není přípustné podle § 237 odst. 1 písm. b) a dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam
- není přípustné v bagatelních věcech a ve věcech dle zákona o rodině
- dále je přípustné proti usnesením odvolacího soudu, kdy bylo potvrzeno nebo změněno usnesení soudu prvního stupně, kterým bylo rozhodnuto o žalobě na obnovu řízení, nebo o zamítnutí návrhu na změnu rozhodnutí (dle § 235h odst. 1), dále dle § 238a a § 239
- podává se do dvou měsíců od doručení napadeného rozhodnutí, event. i později z důvodů uvedených v § 240 odst. 3; jinak nelze prominout zmeškání lhůty
- nutnost zastoupení advokátem nebo notářem, to neplatí, jde-li o osobu s právnickým vzděláním
- důvody pro dovolání - § 241a
 - řízení je postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci
 - rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci
 - je-li dovolání přípustné podle § 237 odst. 1 písm. a) a b), popřípadě podle obdobného užití těchto ustanovení (§ 238 a 238a), lze dovolání podat také z důvodu, že rozhodnutí vychází ze skutkového zjištění, které nemá podle obsahu spisu v podstatné části oporu v provedeném dokazování.

- před rozhodnutím o dovolání může soud, který o něm má rozhodnout, odložit vykonatelnost napadeného rozhodnutí

- možná rozhodnutí - § 243b

3. Žaloba na obnovu řízení

- účastník může napadnout pravomocný rozsudek nebo pravomocné usnesení, kterým bylo rozhodnuto ve věci samé

- jsou-li tu skutečnosti, rozhodnutí nebo důkazy, které bez své viny nemohl použít v původním řízení před soudem prvního stupně nebo za podmínek uvedených v ustanovení § 205a a 211a též před odvolacím soudem, pokud mohou přivodit pro něho příznivější rozhodnutí ve věci; nebo lze-li provést důkazy, které nemohly být provedeny v původním řízení před soudem prvního stupně nebo za podmínek uvedených v ustanovení § 205a a 211a též před odvolacím soudem, pokud mohou přivodit pro něho příznivější rozhodnutí ve věci

- účastník může napadnout také pravomocné usnesení, kterým byl schválen smír, lze-li důvody obnovy podle § 228 odst. 1 vztahovat i na předpoklady, za nichž byl smír schvalován; to platí obdobně pro pravomocný platební rozkaz, pravomocný rozsudek pro uznání a pravomocný rozsudek pro zmeškání.

- není přípustná proti:

- rozsudkům, kterými bylo vysloveno, že se manželství rozvádí, že je neplatné nebo že zde není, a proti rozsudkům, kterými bylo vysloveno zrušení, neplatnost nebo neexistence partnerství;

- jen proti výrokům rozhodnutí o nákladech řízení, o lhůtě k plnění a o předběžné vykonatelnosti;

- jen proti důvodům rozhodnutí

- proti rozsudkům a usnesením, jejichž zrušení nebo změny lze dosáhnout jinak, nepočítaje v to dovolání.

- žaloba na obnovu řízení musí být podána ve lhůtě tří měsíců od té doby, kdy ten, kdo obnovu navrhuje, se dozvěděl o důvodu obnovy , nebo od té doby, kdy jej mohl uplatnit; běh této lhůty však neskončí před uplynutím tří měsíců od právní moci napadeného rozhodnutí.

- po třech letech od právní moci napadeného rozhodnutí může být žaloba na obnovu řízení podána jen tehdy, jestliže trestní rozsudek nebo rozhodnutí o přestupku nebo jiném správním deliktu, na jejichž podkladě bylo v občanském soudním řízení přiznáno právo, byly později podle příslušných právních předpisů zrušeny

- prominutí zmeškání lhůt k žalobě není přípustné

- žalobu projedná a rozhodne o ní soud, který o věci rozhodoval v prvním stupni

- byla-li proti stejnému rozhodnutí podána žaloba na obnovu řízení i pro zmatečnost, spojí soud věci ke společnému řízení

- bylo-li proti napadenému rozhodnutí podáno též dovolání, soud řízení o žalobě přeruší až do rozhodnutí dovolacího soudu
- je-li pravděpodobné, že žalobě bude vyhověno, může soud nařídit odklad vykonatelnosti napadeného rozhodnutí o věci
- žalobu na obnovu řízení soud usnesením buď zamítne nebo povolí obnovu řízení
- bylo-li stejné rozhodnutí napadeno žalobou na obnovu řízení i pro zmatečnost, může soud povolit důvodně uplatněnou obnovu řízení, jen když žalobu pro zmatečnost zamítne, odmítne nebo o ní zastaví řízení
- bylo-li napadené rozhodnutí dovolacím soudem zrušeno, soud řízení o žalobě zastaví
- povolením obnovy řízení odkládá se vykonatelnost napadeného rozhodnutí
- byla-li povolena obnova řízení, soud prvního stupně, jakmile usnesení nabude právní moci, věc znovu bez dalšího návrhu projedná; přihlédne přitom ke všemu, co vyšlo najevo v původním řízení nebo při projednávání žaloby; shledá-li soud napadené rozhodnutí věcně správným, zamítne usnesením návrh na jeho změnu; jestliže soud napadené rozhodnutí ve věci samé změní, nové rozhodnutí nahradí původní rozhodnutí.

4. Žaloba pro zmatečnost

- žalobou pro zmatečnost účastník může napadnout pravomocné rozhodnutí soudu prvního stupně nebo odvolacího soudu, kterým bylo řízení skončeno, jestliže:
 - bylo rozhodnuto ve věci, která nenáleží do pravomoci soudů
 - ten, kdo v řízení vystupoval jako účastník, neměl způsobilost být účastníkem řízení
 - účastník řízení neměl procesní způsobilost nebo nemohl před soudem vystupovat (§ 29 odst. 2) a nebyl řádně zastoupen
 - nebyl podán návrh na zahájení řízení, ačkoliv podle zákona ho bylo třeba
 - rozhodoval vyloučený soudce nebo přísedící
 - soud byl nesprávně obsazen, ledaže místo samosoudce rozhodoval senát
 - bylo rozhodnuto v neprospěch účastníka v důsledku trestného činu soudce nebo přísedícího
 - účastníku řízení byl ustanoven opatrovník z důvodu neznámého pobytu nebo proto, že se mu nepodařilo doručit na známou adresu v cizině, ačkoliv k takovému opatření nebyly splněny předpoklady.
- žalobou pro zmatečnost účastník může napadnout také pravomocný rozsudek soudu prvního stupně nebo odvolacího soudu nebo pravomocné usnesení těchto soudů, kterým bylo rozhodnuto ve věci

samé, anebo pravomocný platební rozkaz (směnečný a šekový platební rozkaz), jestliže:

- v téže věci bylo již dříve zahájeno řízení
- v téže věci bylo dříve pravomocně rozhodnuto

- odvolacím soudem byl pravomocně zamítnut návrh na nařízení výkonu těchto rozhodnutí z důvodu, že povinnosti rozsudkem, usnesením nebo platebním rozkazem uložené nelze vykonat (§ 261a)

- žalobou pro zmatečnost účastník může napadnout též pravomocný rozsudek odvolacího soudu nebo jeho pravomocné usnesení, kterým bylo rozhodnuto ve věci samé, jestliže mu byla v průběhu řízení nesprávným postupem soudu odňata možnost jednat před soudem

- žalobou pro zmatečnost účastník může napadnout rovněž pravomocné usnesení odvolacího soudu, kterým bylo odmítnuto odvolání nebo kterým bylo zastaveno odvolací řízení

- není přípustná proti:

- rozsudkům, kterými bylo vysloveno, že se manželství rozvádí, že je neplatné nebo že zde není, a proti rozsudkům, kterými bylo vysloveno zrušení, neplatnost nebo neexistence partnerství;
- jen proti výrokům rozhodnutí o nákladech řízení, o lhůtě k plnění a o předběžné vykonatelnosti;
- jen proti důvodům rozhodnutí
- proti rozsudkům a usnesením, jejichž zrušení nebo změny lze dosáhnout jinak, nepočítaje v to dovolání

- může ji podat i státní zastupitelství

- žaloba pro zmatečnost musí být podána ve lhůtě tří měsíců od doručení napadeného rozhodnutí

- z důvodu zmatečnosti uvedeného v § 229 odst. 1 písm. c) lze žalobu podat ve lhůtě tří měsíců, která počíná běžet dnem, kdy účastníku byl ustanoven zástupce nebo kdy odpadla překážka, pro kterou nemohl před soudem samostatně jednat nebo pro kterou nemohl před soudem vystupovat, nejpozději však do tří let od právní moci napadeného rozhodnutí

- z důvodu zmatečnosti uvedeného v § 229 odst. 1 písm. e) lze žalobu podat ve lhůtě tří měsíců od té doby, kdy se ten, kdo žalobu podává, o důvodu zmatečnosti dozvěděl, nejpozději však do tří let od právní moci napadeného rozhodnutí

- z důvodu zmatečnosti uvedeného v § 229 odst. 1 písm. g) lze žalobu podat ve lhůtě tří měsíců od té doby, kdy se ten, kdo žalobu podává, o důvodu zmatečnosti dozvěděl

- z důvodu zmatečnosti uvedeného v § 229 odst. 2 písm. c) lze žalobu podat ve lhůtě tří měsíců od právní moci usnesení odvolacího soudu o zamítnutí návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí

- prominutí zmeškání lhůt k žalobě není přípustné
- žalobu projedná a rozhodne o ní soud, který o věci rozhodoval v prvním stupni; žalobu pro zmatečnost podanou z důvodů uvedených v § 229 odst. 3 a 4 však projedná a rozhodne o ní soud, jehož rozhodnutí bylo napadeno; to neplatí ve věcech, v nichž je k řízení v prvním stupni příslušný krajský soud (§ 9 odst. 2 a 3)
- byla-li proti stejnému rozhodnutí podána žaloba na obnovu řízení i pro zmatečnost, spojí soud věci ke společnému řízení
- bylo-li proti napadenému rozhodnutí podáno též dovolání, soud řízení o žalobě přeruší až do rozhodnutí dovolacího soudu
- je-li pravděpodobné, že žalobě bude vyhověno, může soud nařídit odklad vykonatelnosti napadeného rozhodnutí o věci
- žalobu pro zmatečnost soud usnesením buď zamítne nebo napadené rozhodnutí zruší; zruší-li rozhodnutí z důvodů uvedených v § 229 odst. 1 písm. a), b) a d) nebo v § 229 odst. 2 písm. a) a b), rozhodne též o zastavení řízení o věci, popřípadě o postoupení věci orgánu, do jehož pravomoci náleží; platí-li důvody, pro které bylo zrušeno rozhodnutí odvolacího soudu, i na rozhodnutí soudu prvního stupně, zruší soud i toto rozhodnutí, i když nebylo žalobou napadeno
- bylo-li napadené rozhodnutí pro zmatečnost zrušeno, soud, o jehož rozhodnutí jde, věc, jakmile usnesení nabude právní moci, bez dalšího návrhu projedná a rozhodne; přihlédne přitom ke všemu, co vyšlo najevo v původním řízení nebo při projednávání žaloby; právní názor obsažený ve zrušovacím usnesení je pro nové projednání a rozhodnutí věci závazný.